

19 september 2019

Aantal goede koerswendingen kabinet, verwaarloos ondernemingsklimaat echter niet

‘Het kabinet maakt een aantal terechte afslagen in de nieuwe begroting. Zo wordt 2 miljard uitgetrokken voor de bouw van nieuwe woningen en wordt onderzocht of ook meer geïnvesteerd kan worden in infrastructuur en nieuwe technologie. Het is verder goed dat het kabinet de *wig* verkleint en zorgt dat mensen netto meer van hun loon(stijging) overhouden in de portemonnee. Zorgen zijn er bij ondernemers over het ondernemingsklimaat door onder meer het fiscale jojobeleid. Ook de stikstof-impasse en de vele internationale onzekerheden zijn een bron van zorg die vragen om meer richting voor de toekomst, zeker nu de economie terugloopt.’ Dat zeggen VNO-NCW, MKB-Nederland en LTO Nederland in een eerste reactie op de Prinsjesdagstukken.

Hans de Boer, voorzitter VNO-NCW: ‘Wij hebben lang campagne gevoerd om te zorgen dat het Rijk meer zou gaan investeren in woningen, infrastructuur en zaken als kunstmatige intelligentie. Dat gebeurt nu in de woningbouw en mogelijk met het nieuwe *Toekomstfonds*. Dat is goed, al was wat meer ambitie hier op zijn plaats geweest. Zonder extra investeringen in spoor, betere verbindingen en een serieuze inzet op nieuwe technologie en duurzaamheid loopt Nederland namelijk vast. Ook geven dat soort investeringen ondernemers richting en laten we ons land zo beter achter voor onze kinderen en kleinkinderen.’

Fiscaal jojobeleid

Jacco Vonhof, voorzitter van MKB-Nederland: ‘Het is goed dat de lasten voor burgers worden verlaagd. Dat hebben we steeds bepleit en was broodnodig. Ook de verlaging van de vennootschapsbelasting (vpb) in de eerste schijf is een goede stap voor kleine ondernemers. Het uitstellen van de lastenverlichting in de tweede schijf is echter tegen de afspraken in het regeerakkoord en is met deze rijksbegroting ook onnodig. Dit raakt tienduizenden mkb-ondernemers, terwijl de lasten voor bedrijven deze kabinetsperiode al met 5 miljard oplopen. Nu deze verlaging niet doorgaat, moet óók de belastingverhoging op ondernemen (Box 2) wat mij betreft van tafel. Er is sprake van fiscaal jojobeleid, terwijl ondernemers juist zekerheid nodig hebben om te kunnen investeren.’

Overige (fiscale) maatregelen

De aangekondigde inperking van de zelfstandigenaftrek lijkt bedoeld om schijnzelfstandigheid aan te pakken, maar raakt in de praktijk hard werkende kleine ondernemers met bijvoorbeeld een eenmanszaak of vof. Die profiteren zo dus minder van de lastenverlichting dan de gewone burger. ‘Over de 0,6 miljard die hiermee wordt opgehaald gaan we graag in gesprek met het kabinet, zodat deze middelen beschikbaar blijven voor ondernemers.’ Daarnaast wijzen de ondernemersorganisaties op de gevaren om de verliesverrekening in de winstbelasting in te perken, zoals het kabinet van plan is. ‘We moeten goed oog hebben voor de effecten op het bredere bedrijfsleven en onze positie als Nederland handelsland. Niet voor niks hebben andere landen ook dit soort regelingen. Wat ons betreft moet dit dus worden betrokken in het bredere onderzoek naar de modernisering van het fiscale stelsel, met oog voor alle kanten van de medaille.’

De ondernemingsorganisaties zijn verder goed te spreken over de eerder al bepleite verruiming van de werkkostenregeling (€100 miljoen), de verhoging van de subsidieregeling Indirecte emissiekosten ETS, enkele verbeteringen in de WBSO-regeling, extra geld voor nieuwe technologie (10 miljoen) en extra aandacht en middelen voor startende en doorgroeiende innovatieve bedrijven (€65 miljoen). ‘Ook zijn de €80 miljoen extra om circulaire projecten in onder meer de grond-, weg- en waterbouw te stimuleren een goede zaak om ondernemers te helpen bij verdere verduurzaming.’

Agrarische ondernemers

Marc Calon, voorzitter van LTO Nederland: 'De economie staat er goed voor, maar de onrust onder boeren en tuinders neemt toe. Investeringen in duurzaamheid liggen stil door de *stikstofimpasse*. Duizenden boeren die te goeder trouw handelden staan nu voor het blok. De verbetering van de koopkracht is noodzakelijk zodat mensen netto meer overhouden, maar het is ook dringend noodzakelijk dat het kabinet de lasten op arbeid voor werkgevers vermindert. De maatschappelijke waardering voor onze groene en gezonde producten wordt niet altijd weerspiegeld in het politieke debat. We verwelkomen de duurzaamheidsambities van dit kabinet en zetten vol in op kringlooplandbouw. Het is daarvoor wel cruciaal dat we kunnen vertrouwen op consistent beleid en een eerlijk inkomen.'

Grote economische risico's

VNO-NCW, MKB-Nederland en LTO Nederland maken zich zorgen over de vele risico's die de Nederlandse economie negatief kunnen beïnvloeden. Zo hangt een *no-deal* Brexit boven de markt, evenals een verdere escalatie van het Amerikaans-Chinese handelsconflict. Ook de economie in Duitsland laat een serieuze vertraging zien. Daarnaast kunnen de stikstof-impasse en enkele klimaatmaatregelen serieuze gevolgen hebben in belangrijke economische sectoren. 'Al deze onzekerheden vragen om een vooruitziende blik van het kabinet om anticyclisch te opereren, te werken aan een beter ondernemingsklimaat en te starten met de projecten van de toekomst. Juist deze rijksbegroting en de lage rente bieden mogelijkheden om Nederland richting te geven waar we heen willen met nieuw spoor, nieuw OV en bijvoorbeeld de energietransitie.'

Meer informatie:

Woordvoerders: Edwin van Scherrenburg en Mieke Ripken en Esther de Snoo: 0630417005, 06-11351727